

Vest-Finnmark Regionråd

Fjellveien 6

Postboks 43

9593 BREIVIKBOTN

+47 908 52916

vfrr@hammerfest.kommune.no

Finnmark fylkeskommune
Fylkeshuset
9815 VADSØ
postmottak@ffk.no

Breivikbotn, 27. august 2018

Innspill - Finnmark fylkeskommunes eierstrategier i Finnmarkseiendommen

Vest-Finnmark Regionråd er en allianse mellom de 8 kommunene Alta, Hammerfest, Hasvik, Kvalsund, Loppa, Måsøy, Nordkapp og Porsanger. Samlet har regionen en befolkning på ca. 42.000 innbyggere, noe som utgjør 55 % av det totale folketallet i Finnmark fylke. Regionen er i vekst, både med tanke på folketall, samfunns- og næringsutvikling. Regionrådet har derfor valgt å innta rollen som en aktiv medspiller i utviklingen i regionen og fylket som helhet.

Vest-Finnmark Regionråd hadde Finnmark fylkeskommunes gjeldende eierstrategier i Finnmarkseiendommen oppe til drøfting i regionrådsmøte 12.-13. juni 2018. I sak 15/18 ble det besluttet å utarbeide et felles innspill innen fristen 1. september 2018, der regionrådet skulle komme med forslag til endringer eller tilføyelser. Dette innspillet har tatt utgangspunkt i innspillene til Kvalsund og Alta kommune, og medlemskommunene har tiltrådt uttalelsen gjennom en skriftlig behandling pr. e-post.

Vurdering av gjeldende praksis i Finnmarkseiendommen (FEFO):

FEFO sin forvaltning av utmarksressurser vurderes å være tilfredsstillende, og er heller ikke gjenstand for større debatter i fylket. Rettsakene tilknyttet dette har omhandlet fortolkning av loven på prinsipielt grunnlag.

At selskapet skal ha en sunn og god økonomi er naturlig, og FFK presiserer at maksimering av overskudd ikke er et mål. Når det gjelder kommunikasjon er dette et fokusområde, og FEFO har egne ansatte som følger opp dette.

Som største grunneier i Finnmark påhviler det FEFO et særskilt ansvar. Størrelsen tilsier også en rolle som markedsleder og det er derfor bekymringsfullt at FFK i sin eierstrategi påpeker at ved salg skal prisfastsettelse være markedsorientert. Som prisregulant, og forvalter av felleskapets interesser burde strategien tilsi en prisfastsettelse betydelig under markedspris.

Videre er det i strategien påpekt at festekontrakter skal tilbys, fremfor salg. Dette er en særlig utfordring for kommunene som etterspør arealer til bolig og næring, og der samfunnsutviklingen i de respektive kommunene nettopp er kommunens ansvar. Dette er tatt videre i FEFO's egen strategi der salg av større arealer nå er tilnærmet en umulighet.

Selv om man kan ha forståelse for ønsket om å sikre langsiktig inntekter, er prinsippet om ikke å selge en form for selvpålagt tvangstrøye. Det er åpenbart at kommunene har et ønske og behov for å eie viktig areal for egen samfunnsutvikling, dette må FEFO i større grad imøtekomme i sine strategier.

FFK bør derfor i sin eierstrategi åpne opp for salg av arealer til kommunene for bolig og næringsutvikling, for å tilrettelegge for vekst i fylket. Dette er igjen noe som FEFO vil tjene på som grunneier, på sikt. Prisfastsetting ved salg må legges under markedspris, og FEFO må i større grad være bevisst sin egen rolle som markedsleder og det samfunnsansvaret dette innebærer. Salg av eiendommer til under markedspris bør være forbeholdt kommuner, frivillige organisasjoner og andre offentlige instanser, der man har et direkte samfunnshensyn å ivareta.

I forhold til næringsutvikling er det viktig at FFK i sin eierstrategi erkjenner at det er kommunene som ofte er «førstelinje-tjenesten» på dette området. Fylkeskommunen er som regel involvert i regionale prosjekter, og da gjerne i samarbeid med aktuelle kommuner. Eierstrategien må ta høyde for dette, slik at FEFO's strategier spiller på lag med det kommunen og fylkeskommunen legger opp til i sine planverk og strategier.

I forhold til ressursutnyttelse er det ønskelig at FFK i sin strategi fokuserer sterkere på FEFO sin oppgave som ressursforvalter. Dette innebærer både tilrettelegging, kontroll og oppfølging av ulike uttak, der særlig mineraler/grus/pukk tas ut.

Oppsummert:

Som eier og regional samfunnsutvikler har FFK et ansvar for at FEFO som grunneier ikke låses fast til en retning. Det må derfor åpnes for at FEFO kan selge arealer, i tillegg til å bortfeste dette. Prisfastsetting må ligge under markedspris.

Vest-Finnmark Regionråds innspill til endringer og tilføyelser i Finnmark fylkeskommunes eierstrategi i Finnmarkseiendommen:

Ad punkt «Prinsipper for god oppfølging av FEFO»

Kommunene i Finnmark er arealforvaltere og representanter for innbyggerne i de respektive kommunene. Kommunene må gis mulighet til påvirkning og samarbeid på lik linje med Sametinget og FFK i saker som berører den enkelte kommune. Dette kan være saker av prinsipiell betydning og av strategisk art. Dette anmodes innarbeidet i strategidokument. Det kan også relateres til den pågående fylkessammenslåingen.

Ad punkt «Grunnforvaltning»

Det åpnes for salg av arealer til bolig- og næringsformål til kommunene. Det åpnes for salg av arealer til formål som er viktig for samfunnsutviklingen i kommunene, i tillegg til festekontrakter. Et salg forutsettes gjort med en fordelaktig pris til kommunene, og prisfastsetting må ligge under markedspris. Salg av eiendommer til under markedspris bør være forbeholdt kommuner, frivillige organisasjoner og andre offentlige instanser, der man har et direkte samfunnshensyn å ivareta.

- FEFO må i sin forvaltning følge kommunale og fylkeskommunale planer og strategier for samfunns- og næringsutvikling.
- FEFO må i større grad følge opp sitt ansvar som grunneier til ressurser det er knyttet uttaksrettigheter til. Ulovlighetsoppfølging må også være et ansvar for FEFO, ikke bare kommunen.
- FEFO må legge til rette for mineralutvinning, og samarbeide nært med kommunene. Som ressursforvalter pålegger det et stort ansvar på FEFO, og samarbeid med kommunene er av avgjørende betydning.
- Det er viktig av FEFO, på samme måte som kommunene, etablerer en prisstrategi på bolig- og hyttetomter som vil være en prisregulator i det private tomte-/boligmarkedet. Dette skal bidra til at prisfastsettingen ligger under markedspris.

Ad punkt «Økonomi og utbytte»

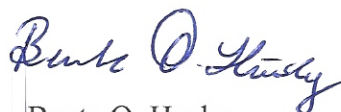
FEFO må vise moderasjon og aktsomhet i kommersiell aktivitet. Profit og avkastning på ressurser kan ikke være alltid styrende for den virksomhet FEFO utøver. Forpaktningsavgift pålagt elveeierlag, jeger- og fiskeforeninger og grunneierforeninger må begrenses. Det samme gjelder til frivillige lag og foreninger som forvalter eller disponerer utmarksressurser. Det anmodes om at strategidokumentet får et eget punkt som omhandler frivillige organisasjoner og bygdelag i samarbeide med FEFO.

Ad punkt «kommunikasjon»

Punktet omfatter generell forhold, som er udiskutable. Siste setning i punktet virker noe underlig, da konklusjonen er at kommunikasjonsarbeidet må styrkes.

Øvrig eierstrategi oppfattes som hensiktsmessig og funksjonell.

Med vennlig hilsen

Bente O. Husby

Daglig leder

Vest-Finnmark Regionråd

Kopi:

Monica Nielsen, Regionrådsleder i Vest-Finnmark Regionråd

Terje Wikstrøm, Nestleder i Vest-Finnmark Regionråd

Øst-Finnmark Regionråd v/daglig leder Trond Haukanes

KS Finnmark v/daglig leder Unn Martinsen og fylkestyreleder Kristina Hansen

Medlemskommunene i Vest-Finnmark Regionråd